

Actieplan 'Groeï op het Spoor'

Het kabinet Balkenende IV had als ambitie om het gebruik van de trein te laten toenemen, door het reizen met de trein voor meer mensen meer aantrekkelijk te maken. Hiervoor is in 2007 het Actieplan 'Groeï op het spoor' opgesteld.

Het Actieplan bestaat uit een groot aantal concrete maatregelen die eraan bijdragen dat mensen snel, comfortabel en betrouwbaar van deur tot deur komen. Het gaat om maatregelen op het gebied van voor- en natransport, informatievoorziening aan reizigers, treinaanbod, kennismakings- en kaartacties en mobiliteitsspreiding. De maatregelen zijn de afgelopen jaren door het Ministerie van IenM, NS, ProRail en andere (overheids) organisaties in gezamenlijkheid gefinancierd en uitgevoerd.

Veraangenamen van wachten en overstappen op stations Voor- en natransport

Waarom?

Bij reizen met het openbaar vervoer hoort vaak ook overstappen tussen treinen of tussen trein en ander openbaar vervoer als de bus en de tram. Wachten is daarbij in sommige gevallen onvermijdelijk. Sommige kleine en middelgrote stations kunnen echter als somber en weinig comfortabel worden ervaren. Het veraangenamen van de stations en wachtruimtes kan in zulke gevallen een belangrijke verbetering zijn. ProRail en NS hebben daarom het initiatief genomen voor het programma Prettig Wachten.

Daarnaast is vanuit het Actieplan ook ingezet op het verbeteren van de transfervoorzieningen op de stations Amsterdam Zuid en Zwolle. Door gerichte ingrepen aan bijvoorbeeld perrons en tunnels kunnen reizigers beter en sneller de weg vinden en wordt het overstappen vergemakkelijkt.

Hoe?

Het programma 'Prettig Wachten' had als doel om 25 kleine en middelgrote stations aan te pakken ter verbetering van de wachtbeleving van de reiziger¹. Het ging om stations met een lage klanttevredenheid. De beoogde verbeteringen liepen uiteen van het

¹ De geselecteerde stations zijn: Almelo, Almere Buiten, Amsterdam Muiderpoort, Barneveld Centrum, Barneveld Noord, Boxmeer, Boxtel, Breukelen, Delfzijl, Den Haag Moerwijk, Den Helder Zuid, Gorinchem, Koog Zaandijk, Oldenzaal, Rijswijk, Roermond, Rotterdam Alexander, Sneek, Tilburg, Venray, Vlissingen, Wolvega, Zevenaar, Zutphen en Zwijndrecht.

Voor- en natransport

Informatievoorziening

Treinaanbod

Kaartjes en kennismaken

Spreiding van mobiliteit

creëren van meer 'leven' op een station tot het herinrichten van de wachtruimte. Voor sommige stations betekende dat gratis Wi-Fi, voor andere ging het om nieuwe perronkappen of het integreren van meer groen en bouwkundige aanpassingen.

Voor elk station is een oplossing op maat bedacht. Dit komt voort uit de ambitie om het station en het spoor te verankeren in de directe omgeving en aan te passen op de specifieke wensen van de plaatselijke gebruikers. De basisvoorzieningen, zoals de prullenbakken, de bewegwijzering en de bankjes zijn gelijk, maar verder zijn de ingrepen toegesneden op de lokale omstandigheden. Hierbij werden lokale ondernemers en andere partijen betrokken, die vaak bereid bleken te zijn om toezicht te houden op een wachtkamer of een toilet schoon te maken.

De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de maatregel is bij ProRail belegd, in afstemming met NS (Poort) en het ministerie van IenM. ProRail heeft hiervoor een opdracht gekregen van het ministerie. De financiering is via de jaarlijkse subsidie aan ProRail geregeld. Aansturing van het project is belegd bij een speciaal hiervoor samengestelde stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van het ministerie van IenM, ProRail, NS Poort en Spoorbouwmeester. In de eindfase van het project heeft het overleg overigens grotendeels direct tussen ProRail en IenM plaatsgevonden.

Resultaten

Inmiddels zijn de werkzaamheden op de meeste van de geselecteerde stations afgerond. Op enkele locaties zullen de werkzaamheden nog doorlopen tot en met 2014. De volgende voorbeelden van resultaten van Prettig Wachten geven een beeld van de uiteenlopende manieren waarop de wachtruimtes van de geselecteerde stations zijn verbeterd.

Wolvega

Eén van de eerste stations die zijn aangepakt binnen Prettig Wachten is station Wolvega. De wachtruimte is daar omgevormd tot een fleurige huiskamer met ruimte voor een bloemist. Op het station is een wand weggehaald waardoor de wachtruimte bij de bloemist is getrokken. De reiziger kan wachten tussen de bloemen aan een houten tafel met een kopje koffie. Tegelijkertijd heeft de bloemist haar winkelruimte verdubbeld. In ruil hiervoor houdt de

bloemist de toiletten voor de reizigers schoon.

Barneveld Noord

Op station Barneveld Noord, gebruikte een architectenbureau zeecontainers als enorme bouwstenen. De architect maakte het ontwerp voor het tijdelijke stationsgebouw van Barneveld Noord dat wellicht in de toekomst een andere plek krijgt. Het nieuwe gebouw biedt ruimte aan een kaartverkoop, een informatiepunt, een toilet, wachtruimtes en een ruimte voor het plaatselijke sociaal werkbedrijf. De medewerkers van het sociaal werkbedrijf zorgen voor toezicht, houden het station netjes en beheren de fietsenstallingen. In de toekomst kan er mogelijk ook nog beperkte horeca, zoals koffie en thee, worden aangeboden.

Den Haag Moerwijk

Den Haag Moerwijk bood voorheen nauwelijks wachtcomfort aan de reizigers. Boven de trapopgangen naar de twee perrons stonden kleine afdakjes die nauwelijks beschutting boden. Een langschaps-architect heeft oranje staal gebruikt om het station te voorzien van een facelift. Met de realisatie van twee oranje wachthuisjes, gemaakt van dat oranje staal, biedt het station nu volop beschutting. De oranje wachthuisjes bevinden zich ter plaatse van de trapopgangen en de liftentrees en zijn daarmee een overkapping en een wachtruimte in één. Ze vormen een eyecatcher in de parkachtige omgeving. Om daar beter op aan te sluiten, zijn de perrons opgefleurd met langwerpige bloemperken.

Verder is op de stations Eindhoven, Den Bosch, Rotterdam en Leiden RailTV gerealiseerd. RailTV bestaat uit kleine programma's van telkens 6 minuten met informatie over cultuur en aankondigingen van werkzaamheden op het spoor. Uiteindelijk moeten reizigers op alle grote en middelgrote stations naar RailTV kunnen kijken. Reizigers die de schermen van RailTV hebben gezien, ervaren hun wachttijd als aangenamer, nuttiger en meer waardevol, blijkt uit onderzoek. Ook zijn met financiering uit het Actieplan Groei op het Spoor warmtezuilen geplaatst op een aantal stations. Op de stations Amersfoort, Schiedam, Leiden, Nijmegen en Amsterdam Amstel kunnen reizigers zich tijdens de winterperiode verwarmen bij één van de warmtezuilen.

Op de stations Zwolle en Amsterdam Zuid zijn daarnaast de transfervoorzieningen verbeterd. In Zwolle maken de komst van de Hanzelijn en het verplaatsen van het busstation het noodzakelijk om de voetgangerstunnel te verbreden. Mede dankzij een bijdrage uit het Actieplan wordt een bredere voetgangerstunnel gerealiseerd met liften en roltrappen. Planning is dat deze in 2015 gereed zal zijn. Op station Amsterdam-Zuid, dat de komende jaren wordt verbouwd, worden maatregelen genomen om de grote stroom reizigers beter te kunnen geleiden. Met een financiële impuls vanuit het Actieplan heeft een perronverlenging (eerste fase) plaatsgevonden. Deze is eind 2012 opgeleverd.

Bijlagen:

- Over Prettig Wachten: <http://www.ProRail.nl/nieuws/zien-en-gezien-worden-in-oldenzaal>
- Krantenartikelen januari 2014 'Wachtverzachters', NRC

¹⁰ Het Grote Verhaal

Mediahuis.nl 11

Dit is een uitgave van het

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag
www.rijksoverheid.nl/ienm

Januari 2014 | V72-622460